Bijlage bij de verordening: Maatregelenlijst

Deze maatregelenlijst is van toepassing voor de Verordening 'Toekomstbestendig Wonen Gelderland', gemeente Berkelland 2020. De maatregelenlijst wordt vastgesteld door het college.

Deze maatregelenlijst specificeert beleidsdoelen van de verordening nader (artikel 5.1).

Voor maatregelen aan een woning en aanhorigheden in Berkelland kunnen eigenaar-bewoners een lening aanvragen. De lening wordt alleen verleend als de maatregelen bijdragen aan de volgende beleidsdoelen:

1. Energietransitie
2. Langer zelfstandig wonen
3. Klimaatadaptatie
4. Opknappen gedateerde woningen
5. Gezonde en veilige leefomgeving, waaronder asbestsanering.
6. Onderdeel 6 benoemt de maatregelen die we uitdrukkelijk uitsluiten.

Daarnaast kunnen de volgende maatregelen gefinancierd worden:
1. Afsluitkosten, notariskosten en taxatiekosten, mits ook een maatregel wordt gefinancierd die bijdraagt aan de hierboven genoemde beleidsdoelen.
2. Advieskosten en bemiddelingskosten, mits ook een maatregel wordt gefinancierd die bijdraagt aan de hierboven genoemde beleidsdoelen.
3. Maatregelen, anders dan die in deze bijlage worden genoemd, die naar het oordeel van het college aantoonbaar bijdragen aan de genoemde beleidsdoelen.

1. **Maatregelen die bijdragen aan de energietransitie**
   Maatregelen die het energieverbruik verminderen en/of de opwek van duurzame energie vergroten. Hieronder verstaan wij in ieder geval:
   1a. Energiebesparingsadvies en/of Maatwerkadvies energie
   1b. Isolatiemaatregelen
   1c. Duurzame of energiezuinige warmte-installatie voor warm tapwater en/of het verwarmen van een ruimte.
   - Voor een gasgestookte ketels geldt dat dit een hoogrendementsketel dient te zijn voorzien van ten minste HR107-label.
   - Voor houtkachels, pelletkachels en biomassaketels geldt dat alleen vervanging van een oude kachel gefinancierd mag worden. En deze moeten voldoen aan de meest recente eisen en richtlijnen van de landelijke overheid.

   1d. Maatregelen die het energieverbruik verlagen van de warmte-installatie voor warm tapwater en/of het verwarmen van een ruimte.
   1e. Maatregelen die het elektriciteitsverbruik verlagen.
   1f. Duurzame elektriciteitsopwekking en -opslag.

Voor isolatiemaatregelen geldt dat de isolatie minstens moet zijn:
- Vervanging bestaand glas door HR++-glas, inclusief eventuele vervanging van de kozijnen. Het nieuwe glas heeft een U-waarde van 1,2 W/m2 K of beter isolerend.
- vloerisolatie met een isolatiewaarde (Rd) 2,5 m2 K/W of beter isolerend.
- dakisolatie met een isolatiewaarde (Rd) 2,5 m2 K/W of beter isolerend. Isolatie van de vloer van niet-verwarmde vliering wordt beschouwd als dakisolatie.
- Gevel- of spouwmuurisolatie door:
  - het aanbrengen spouwmuurisolatie in bestaande spouw
  - het aanbrengen van andere gevelisolatie met een isolatiewaarde (Rd) van minimaal 2,5 m2 K/W.
- Bij monumenten en beschermd dorpsgezichten komt achterzetbeglazing of monumentenglas in aanmerking voor financiering.

2. **Maatregelen die bijdragen aan het langer zelfstandig wonen**
   Maatregelen die de woning geschikter maken om langer zelfstandig te wonen, door het:
   2a. Toegankelijker maken van de woning
   2b. Bruikbaarder maken van de woning
   2c. Veiliger maken van de woning

3. **Maatregelen aan woningen die bijdragen aan klimaatadaptatie**
   3a. Het anders omgaan met hemelwater om wateroverlast en droogte te bestrijden

4. **Maatregelen die bijdragen aan het opknappen van gedateerde woningen**
   4a. Gedateerde onderdelen vervangen
   4b. Aanbrengen gangbaar eigentijds wooncomfort
   4c. Casco-herstel

5. **Maatregelen die bijdragen aan een gezonde en veilige leefomgeving**
   5a. Inventarisatie asbestsanering woning en schuur
   5b. Asbestsanering, inclusief het vervangend dak en/of gevel
   5c. Verwijderen stookkanaal van houtkachel en/of open haard
   5d. Brandwerende maatregelen
   5e. Inbraakwerende maatregelen

6. **De maatregelen die niet gefinancierd kunnen worden zijn:**
   6a. Roerende zaken
   6b. Aanpassingen aan de tuin die niet direct bijdragen aan klimaatadaptatie
   6c. Aanpassingen aan de woning die het casco en/of oppervlakte vergroten
   6d. Maatregelen aan losse schuren die niet direct bijdragen aan de genoemde beleidsdoelen

Toelichting bij de maatregelenlijst
In deze toelichting maken we duidelijker wat wij bedoelen met de maatregelen door middel van meer uitleg of voorbeelden.

1. **Toelichting maatregelen energietransitie**

1a. *Energiebesparingsadvies en/of Maatwerkadvies energie*
Een advies van een professionele deskundige op basis waarvan een huiseigenaar een investeringsbesluit kan nemen.

1b. *Isolatiemaatregelen*.
Maatregelen die de warmtevraag van een woning verlagen. Dit zijn vooral maatregelen aan de 'schil' van een woning.

1c. *Duurzame of energiezuinige warmte-installatie die is bedoeld voor het maken van warm tapwater en/of het verwarmen van een ruimte.*
Bijvoorbeeld:

- Warmtepomp
- Zonneboiler
- Waterstofketel
- Micro-WKK/Hre-ketel
- LTV (Lage temperatuur verwarming)
- Hybride cv-ketel/warmtepomp
- Hybride warmtepomp
- Infrarood verwarming
- Houtkachels die voldoen aan de Ecodesign-richtlijn 2020
- Pelletkachels en biomassaketels die voldoen aan emissie-eisen zoals die ook voor de landelijke ISDE-subsidie gelden (o.a. Europese Verordening (EU) 2015/1185; normen EN-303-5; EN 14792; EN 14785)

1d. *Maatregelen die het energieverbruik verlagen van de warmte-installatie die is bedoeld voor het maken van warm tapwater en/of het verwarmen van een ruimte.*
Bijvoorbeeld:

- Warmteterugwinning uit ventilatie
- Warmteterugwinning uit (afval)water
- Maatregelen die het gebruik van warm tapwater verminderen

1e. *Maatregelen die het elektriciteitsverbruik verlagen.*
Bijvoorbeeld:

- Ledverlichting

De aanschaf van zuinige apparatuur (bijvoorbeeld wasmachines) sluiten we uit. Dit zijn roerende zaken (zie ook onderdeel 6).

1f. Duurzame elektriciteitsopwekking en -opslag.

- Zonnepanelen
- Windturbines
- Energieopslag en -distributieonderdelen zoals thuisaccus

2. **Toelichting maatregelen langer zelfstandig wonen**
Maatregelen zoals:

- Slaapkamer en/of badkamer op de begane grond
- Badkamer gelijkvloers met slaapkamer aanbrengen
- Geschikt maken badkamer voor verzorging
- Aanpassen keukenblok, waaronder een verstelbaar keukenblok
- Inductie koken i.p.v. gas of elektra (+ evt. kookbeveiliging)
- Verbreden deuren
- Aanbrengen traplift

- Automatische deuropener woning en garage
- Automatische raamopener van hoog klep-, val- of uitzetraam (met afstandsbediening)
- Gemotoriseerde (rol)gordijnen met afstandsbediening
- Extra lichtpunt (optioneel met sensor) voor looppadverlichting 's nachts naar toilet
- Hang- en sluitwerk conform politiekeurmerk
- Voldoende wandcontactdozen op bereikbare plaatsen
- Optische rookmelder op slaapverdieping (op lichtnet)
- Koolmonoxidemelder
- Gasmelder
- Gasafsluiter
- Waterdetector
- Teruggebogen deurklinken
- Drempels weg of verlagen
- Vervangen voordeur met dorpel en driepuntsluiting met comfortslot
- Deurbel met geluidsversterking/lichtsignaal
- Wandbeugel bij de deur (binnenzijde)
- Wandbeugel bij de deur (buitenzijde)
- Toegangspad ophogen of hellingbaan om niveauverschillen te overbruggen
- Stalen drempeloploop voor oplossen hoogteverschil (buiten)
- Verbeteren verlichting in en om de woning, bij voorkeur led
- Verlicht huisnummer zonder extra stroomaansluiting
- Elektronisch slot/ Sleutelkluis voor thuiszorg
- Tweede trapleuning
- Beugel aan of vlak naast spil van de trap
- Trapleuning verlengen
- Lichtpunt met hotelschakelaar in trapgat
- Infreezen antislipranden in traptreden
- Verwijderen oude vloertegels en anti-sliptegels aanbrengen
- Anti-sliplaag op bestaande vloertegels
- Beugels naast de douche
- Opklapbaar douchezitje met armleggers
- Thermostatische douchemengkraan
- Tweede toilet realiseren in bestaande doucheruimte of op slaapverdieping
- Verhoogde toiletpot (>46 cm)
- (Opklapbare) beugel naast het toilet
- Eenhendelmengkraan keuken
- Aanpassen douche (b.v. inloopdouche i.p.v. douchecabine of bad)
- Aanpassingen voor slechtzienden
- Overige aanpassingen aan de woning om te voldoen aan WoonKeur bestaande bouw, module 5 (rollatorgeschikt) of 6 (rolstoelgeschikt)

3. **Klimaatadaptatie**

3a. anders omgaan met hemelwater om wateroverlast en droogte te bestrijden;

- gebruik van hemelwater (ontwerp, aanschaf en aanleg technische installatie om het hemelwater op te slaan).
- het afkoppelen van de regenpijpen van openbaar vuilwaterriool c.q. het gescheiden afvoeren van hemelwater.
- infiltreren van hemelwater (ontwerp, aanschaf en aanleg van voorzieningen zoals, infiltratiekratten en/of leidingen, vijver, wadi)
- het realiseren van een groen dak op huis, schuur en/of carport

4. **Maatregelen die bijdragen aan het opknappen van gedateerde woningen**

4a. *Gedateerde onderdelen vervangen*

Bijvoorbeeld:

- Vervangen keuken, badkamer, toilet (gehele inrichting, inclusief leidingwerk, vloer, wand- en plafondafwerking) in de woning
- Schilderwerk en stucwerk binnen en buiten (materialen en arbeidsuren bij professionele schilder/stukadoor) van de woning
- Vervangen kozijnen, binnen- en buitendeuren en vervangen hang- en sluitwerk.
- Vervangen en aanbrengen installaties zoals elektra (incl. aansluitpunten verlichting), warmte, water, ventilatie, gas, riolering, brandveiligheid.

4b. *Aanbrengen gangbaar eigentijds wooncomfort*

Bijvoorbeeld:

- Bruikbaarheid woning laten voldoen aan Bouwbesluit: denk aan afmetingen ruimten, aanwezigheid badkamer, toilet, keuken, verwarmingsinstallatie, berging, fietsenstalling, toegankelijkheid van de woning en de ruimten, trap.
- ventilatievoorziening
- daglichttoetreding
- Aanpassen indeling woning binnen casco, bijvoorbeeld:
  - plaatsen, wijzigen en verwijderen binnenwanden
  - raampartijen maken of dichtmaken
  - zolder bewoonbaar maken, incl. dakramen, dakkapel, isolatie, aftimmeringen, vaste trap zolder
  - aangebouwde garage bewoonbaar maken voor een slaapkamer/badkamer

4c. *Casco-herstel*

Bijvoorbeeld:

- Fundering en vloer-constructie van de woning herstellen
- Gevels van de woning (scheuren herstellen, voegwerk, metselwerk, betimmeringen etc, schoorstenen)
- Dak: maatregelen aan dakconstructie, pannen en dakbedekking, dakdoorvoeren, dakgoten, hemelwaterafvoeren van de woning (niet bij losstaande schuren).
- Onderhoud aan aangebouwde schuren en bergingen aan de woning

5. **Gezonde en veilige leefomgeving**

5a. Inventarisatie asbestsanering woning en schuur

Een advies van een professionele deskundige op basis waarvan een huiseigenaar een investeringsbesluit kan nemen.

5b. Asbestsanering

Het verwijderen en afvoeren van asbest van een woning en/of schuur.

Maatregelen om het gesaneerde te herstellen of te vervangen kan worden gefinancierd onder maatregel 4c (casco-herstel).

5c. Verwijderen stookkanaal van houtkachel en/of open haard

We willen stimuleren dat mensen hun stookkanaal en oude kachel verwijderen om fijnstofuitstoot en hinder door houtstook te verminderen.

5d. Brandwerende maatregelen

Bijvoorbeeld brandvertragende materialen en blusmateriaal

5e. Inbraakwerende maatregelen

Bijvoorbeeld beveiligingsmaatregelen, vervanging van inbraakgevoelige sloten en deuren.

6. **De maatregelen die niet gefinancierd kunnen worden zijn:**

6a. *Roerende zaken*
Zoals laminaat, inrichting woning, buitenzonwering, screens.

6b. Aanpassingen aan de tuin die niet direct bijdragen aan klimaatadaptatie
Zoals bestrating, sierbeplanting, tuinafscheidingen, overkappingen.

6c. Aanpassingen aan de woning die het casco en/of oppervlakte vergroten
Zoals het vergroten van de woning en/of schuur, uitbouwen, erkers, veranda's, plaatsen schuren, veranda's, carport.

6d. Maatregelen aan losse schuren die niet direct bijdragen aan de genoemde beleidsdoelen
Zoals onderhoud, vervanging, vergroten, wijziging indeling.